

Història d'Amèrica Contemporània

Codi: 100349

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500501 Història	OB	3	1

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Figuerola Garreta

Correu electrònic: Jordi.Figuerola@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Lluís Ferran Toledano González

Prerequisits

Cap prerequisit especial.

Objectius

L'assignatura d'Història Contemporània d'Amèrica té com a objectiu formar els estudiants sobre l'evolució històrica recent d'Amèrica tot subministrant-los els recursos i els instruments necessaris per tal d'adquirir un coneixement sòlid, tenint en compte les diferents interpretacions i els debats historiogràfics, sobre els canvis polítics, institucionals, econòmics, socials i culturals de l'Amèrica contemporània

Competències

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
2. Coordinar el treball de caràcter interdisciplinari amb altres equips.
3. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
4. Identificar i utilitzar de manera apropiada fonts d'informació per a la recerca històrica de l'Espanya contemporània.
5. Identificar i utilitzar fonts d'informació per a la recerca històrica panhispànica.
6. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'època colonial.
7. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
8. Participar en debats sobre fets històrics respectant les opinions d'altres participants.
9. Reconèixer la diversitat i la multiculturalitat.
10. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
11. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.

Continguts

TEMA 0. Història d'Amèrica contemporània: una presentació.

1. Presentació del curs
2. Una introducció a la història d'Amèrica contemporània

TEMA 1 - Els processos d'independència americana i la formació de les noves realitats polítiques

1. Introducció
2. Cap a una caracterització dels diferents models emancipadors
3. La formació dels EEUU d'Amèrica
4. Les independències iberoamericanes
 - 4.1 Aproximació historiogràfica
 - 4.2 Cronologia del procés
 - 4.3 La crisi de l'imperi espanyol i els orígens de l'emancipació
 - a) Situació de l'Imperi espanyol
 - b) Les reformes borbòniques i el trencament del pacte colonial
 - c) La societat colonial
 - d) L'economia colonial
 - 4.4 Procés de la revolució i de la independència iberoamericana
 - a) Causes de l'emancipació americana
 - b) Els inicis de la revolució (1808-1815)
 - c) La independència (1816-1825)
5. Brasil: procés d'independència i formació de l'Imperi
6. Haití, la revolució negra

TEMA2 - Els estats americans: evolució, consolidació i caracterització historiogràfica

1. Introducció
2. Balanç de les independències
 - 2.1 Els efectes de les guerres
 - 2.2 El debat sobre cost de les independències
 - 2.3 Evolució econòmica 1820-1850
3. L'estructura territorial i polític del poder: els nous països i els conflictes.
 - 3.1 "Qüestions" conflictives i marc de referència
 - 3.2 Repercussió Internacional de les independències
 - 3.3 La nova geografia política
 - 3.4 La nova arquitectura política i institucional
 - 3.5 Els conflictes fronterers
4. Els Estats Units d'Amèrica i la Guerra de Secessió
5. La qüestió de l'esclavitud
6. La qüestió indígena

TEMA 3 - De finals del segle XIX a la Primera Guerra Mundial: els orígens de la hegemonia dels EEUU

1. Introducció
2. L'economia agroexportadora i el mercat mundial
 - 2.1 Anàlisi de la conjuntura en general
 - 2.2 Característiques generals de l'economia llatinoamericana
 - 2.2 Característiques generals de l'economia llatinoamericana
 - 2.3 Impacte de la Gran Guerra i la crisi del 29
3. El poder i l'ordre oligàrquic a Amèrica Llatina
 - 3.1 Projecte polític, estructura i funcionament dels estats oligàrquics
 - 3.2 Crisi de l'ordre oligàrquic
 - 3.3 Estat oligàrquic, reformes i revolució: alguns exemples
 - a) Uruguai
 - b) Xile
 - c) Mèxic
4. La formació dels Estats Units d'Amèrica com a potència continental i mundial.

5. L'impacte de la primera guerra mundial sobre el continent

5.1 La postguerra a Amèrica Llatina

5.2 La guerra i la postguerra als Estats Units

TEMA 4 - Entre la revolució i la submissió: els anys centrals del segle XX

1. Introducció

2. Les conseqüències socials i polítiques del crac del 29

3. El populisme a Amèrica Llatina

3.1 Anàlisi metodològica i visió general

3.2 El populisme a Brasil: Getulio Vargas

3.3 El populisme a l'Argentina: Juan Domingo Perón

3.4 Mèxic i Cárdenas

TEMA 5 - De l'Aliança per a Progrés a les dictadures i a la realitat actual

1. Introducció

2. Revolució i guerra freda: el cas cubà

3. Militarisme i dictadures

3.1 Xile

3.2 Brasil

3.3 Argentina

4. La "dècada perduda" i l'economia americana

5. La democratització d'Amèrica Llatina

6. La realitat actual d'Amèrica Llatina i la història del present

Metodologia

Les classes teòriques estan dirigides a analitzar críticament el passat, la naturalesa del discurs històric i la funció social de la ciència històrica, a més de descriure les estructures socials i polítiques d'Amèrica Llatina i avaluar l'evolució històrica dels diferents models polítics dels països americans contemporanis. Sempre acompanyat de debats que serveixin per a la resolució de dubtes i de discussions sobre els continguts específics de la matèria i sobre els problemes metodològics, conceptuals i factuais que sorgeixin.

Les activitats supervisades són tutories que representen sessions per resoldre dubtes i mantenir discussions sobre continguts específics de la matèria, alhora que es supervisen els diferents exercicis d'autoaprenentatge que es facin.

Les activitats autònomes representen l'estudi personal per a la integració dels coneixements adquirits (realització d'esquemes, mapes conceptuals, resums, lectura de textos, redacció de treballs, preparació de comentaris orals i recerca de informació bibliogràfica).

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques dirigides pel professor	45	1,8	5, 8, 9, 10
Pràctiques d'aula, seminaris.	7,5	0,3	1, 8, 9, 10
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	2
Tipus: Autònomes			
Estudi personal i treball historiogràfic	75	3	3, 6

Avaluació

La matèria s'avaluarà mitjançant dues proves de síntesi i diferents treballs i comentaris que són els que donaran la nota final del curs. Aquests treballs i comentaris seran uns tres, entre els quals hi haurà la participació activa a la classe de la qual n'hi haurà una evidència documental feta expressa. Els resultats de totes aquestes evidències seran comentades i consultades per l'alumnat amb la possibilitat, si ho volen, d'efectuar-ne una tutoria o comentari corresponent per part meua. La presentació de treballs, ressenyes, resums i/o comentaris analítics sobre els textos i altres documents proposats (quadres, gràfics, mapes, imatges...) són elements que serviran per a la preparació de les proves determinants i per ser avaluats com a tals. S'avaluarà tota la matèria del curs continguda en les explicacions a classe, lectures obligatòries del programa i, en el seu cas, altres lectures obligatòries que es poden indicar durant el curs. Els últims dies del curs hi haurà una recuperació per a aquells/es alumnes que no tinguin l'aprobat el conjunt del curs amb la suma de les diferents notes. Es farà la recuperació a través d'una prova de síntesi sobre la matèria examinada en les anteriors proves de síntesi, la qual, independentment del seu resultat, només hi constarà el cinc en l'acta com a nota en el cas d'haver-la superat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova 1	35%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Prova 2	35%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11
Recuperació	100%	2,5	0,1	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10
Treball i comentaris	30%	0	0	1, 3, 6, 7, 9, 10, 11

Bibliografia

Els llibres que poden considerar-se com a manual serien:

Joan del Alcázar, Núria Tabanera, Josep M. Santacreu, Antoni Marimon. *Historia contemporània de Amèrica*. PUV. Universitat de València, 2003

Manuel Lucena. *Breve historia de Latinoamérica. De la independència de Haití a los caminos de la socialdemocracia*. Cátedra. Madrid 2007.

T. Halperin. Historia contemporánea de America Latina. Alianza editorial, Madrid 1998.

Hi ha tota una altra bibliografia i enllaços que s'aniran donant drant el curs i a través del campus virtual de l'assignatura.